

Helged hetked keset murrangulist tänast

Lõpetanud neil päevil kahe väga märgilise teose lugemise nimelt Eero Epneri "Lembit Ulfsak" ning Jaan Kaplinski ja Tõnu Õnnepalu "Kirjad" -, tajusin kõigele lisaks eriti teravalt, mis toimub maailmas, pealegi meile nii lähedases areaalis, ning kuivõrd igikestvalt kõlab Shakespeare'i kirja pandu: "Aeg liigestest on lahti"! Tõenäoliselt tajubki just vanem generatsioon tööika, et endis eriliselt erku vaimsust kandvate isiksuste siirdumisega teispoolsusesse on kaduvikku vajumas märgiline periood meie kultuuriloos.

Seda enam on tunda rõõmu, lootust ja vaimustust, mida äratavad noorte muusikute teod meie kultuurimaastikul. Seekordse elamuse sain "Lõunakontserdist" 16. novembril. Heameel ja tänu, et Eesti Kontsert andis verinoortele muusikutele võimaluse üles astuda meie esinduslaval. Kui mõelda ajas mitmed kümnendid tagasi, siis meenuvad õpilaskontserdid toonase Suvorovi, hiljem Kaarli pst Tallinna konservatooriumi "suures saalis", mis oli ju kunagise kortermaja ühe pere korteri söögisaal (ja kus mitmesse klassiruumi pääses läbi endiste vannitubade)!

Valle-Rasmus Roots eestvedamisel on sündinud orkester Helikunst, kus mängijateks põhiliselt EMTA õppurid. Lauljana soleeris hiljuti samas oma õpingud lõpetanud, nüüdsest juba [RO Estonia](#) solist metsosopran Karis Trass. Vaimustavalt kõlas Mirjam Avango kauni tämb riga klarnet Mozarti "Tituse halastuse" Sextuse aarias - pilli ja laulja duett väärts tormilist aplausi! Väga meeldis, et musitseerimiseks oli valitud peamiselt noortele ülimalt sobilik Mozart! Kuigi kava valik oli langenud helilooja viimastele teostele - ooper "Tituse halastus" jäi tema luigelauluks ja 40., g-moll sümfoonia eelviimaseks enne C-duur "Jupiter"-sümfooniat. Seega kohtus ajastuteülese geeniuse küps looming sel kontserdil oma teekonda alustavate muusikutega. Ja seda oli nauditavjälgida.

Ei saa salata veel üht mulle alati ülimalt olulist tõsiasja. Kuna dirigendiks oli Valle-Rasmus Roots, keda tunneme varasemast kui väga hästi tšellot valdavat ja ennast kuulama panevat muusikut, ning kui loeme kavalehelt, et laulja Karis Trass alustas

Muusika

38

Rahvusoper Estonia

muusikaõpinguid flöödimänguga, siis selliselt pinnalt sünnibki hoopis veendunum ja teadlikum muusikasse süvenemine fraseerimise ja nüansseerituse osas kui nendel, kelle teekond suure muusika juurde on alanud hiljem või olnud keerulisem. Nende kahe noore muusiku puhul on teekonda "sillutanud" ka geneetiline baas - esimene on sündinud pianistide, teine teadlase, näitleja ja orelikunstniku perre.

Karis Trassil on võime panna kuulaja esimestest helidest alates ennast kuulama.

Kogu tema keskendunud olek läkitab saali energiast pakatava hääle. Usun, et proove koosluseks selle noorteorkestriga polnud ülemäära, kuid see, et laulja tunnetas ka seljaga enda taga helide tulva, tekitas küllaltki kindla tunde ka kuulajale. Täielikult igasse rolli minek kontsertesinemise tingimustes nõuab head närvi ja enesekindlust. Kõik, mida tema kaunis hääl omab, pääses maksvusele ja kontakt orkestriga oli pea täiuslik. Seda kindlasti ka tänu ülitundlikule muusikule, dirigendina kogu õhtut koos hoidnud Valle-Rasmus Rootsile. Tuult tiibadesse kõigile!

Üllatus võib ette tulla ka ootamatust kohtumisest taidluskooridega. Nimelt esitasid Metodisti kirikus 1. detsembril ITL Segakoor, kammerkoor Kuule, orkester Ventum ning solistid Maarja Purga (metso), Kaspar Uljas (bandoonium) ja Kristjan Veermäe juhatusel helilooja (klaver) dirigent Paul Purga Eestis esmakordselt Argentina Martin Palmeri (1965) teose "Misa tango". Helilooja on uskumatult kaasahaaravalt ühendanud tango rütmikuse ja erksalt rõhutatud bandooniumi särtsakad kõlavärvid katoliku missa olemusega, säilitades missa teksti. Solisti lühikesed repliigid Maarja Purga põhjatu ja särava häälega laulduna lisasid omakorda kogu teosele veenva iva. See, kuidas dirigent pani sobituma kolm taidluskoori, keelpilliorkestri, klaveri ning bandooniumi, äratas minus imetlust! Eesti inimestele külge kleebitud "tunde- ja temperamendivaesuse" silt sai sel kontserdil kõvasti maha kustutatud!

Kontserdi teises pooles kõlas Urmas Sisaski unustuse hõlma vajunud "Näärrioratorium", dirigendiks Lauri Aav ja solistik Ask Kruusement. Lustakas lugu, kus tänu Ellen Niidu, Paul Haavaoksa, Maimu Linnamägi, Ralf Parve jt lasteluuletustele võis autor siiski teosele anda nimeks "oratorium"! Teose tellis

tolles ajas väga kõrgetasemeline segakoor Noorus' (dirigendiks karismaatiline Ene Üleoja) nende väga populaarsete näärikontsertide tarbeks. Ka hiljutises ettekandes säilitati sõna “näärid”, millel on küll ajastu pitser küljes, kuid muusikast tulvav energia andis saalisolijaile tuju tõstva elamuse.

Valle-Rasmus Roots.

Tiiu Levald, laulupedagoog